

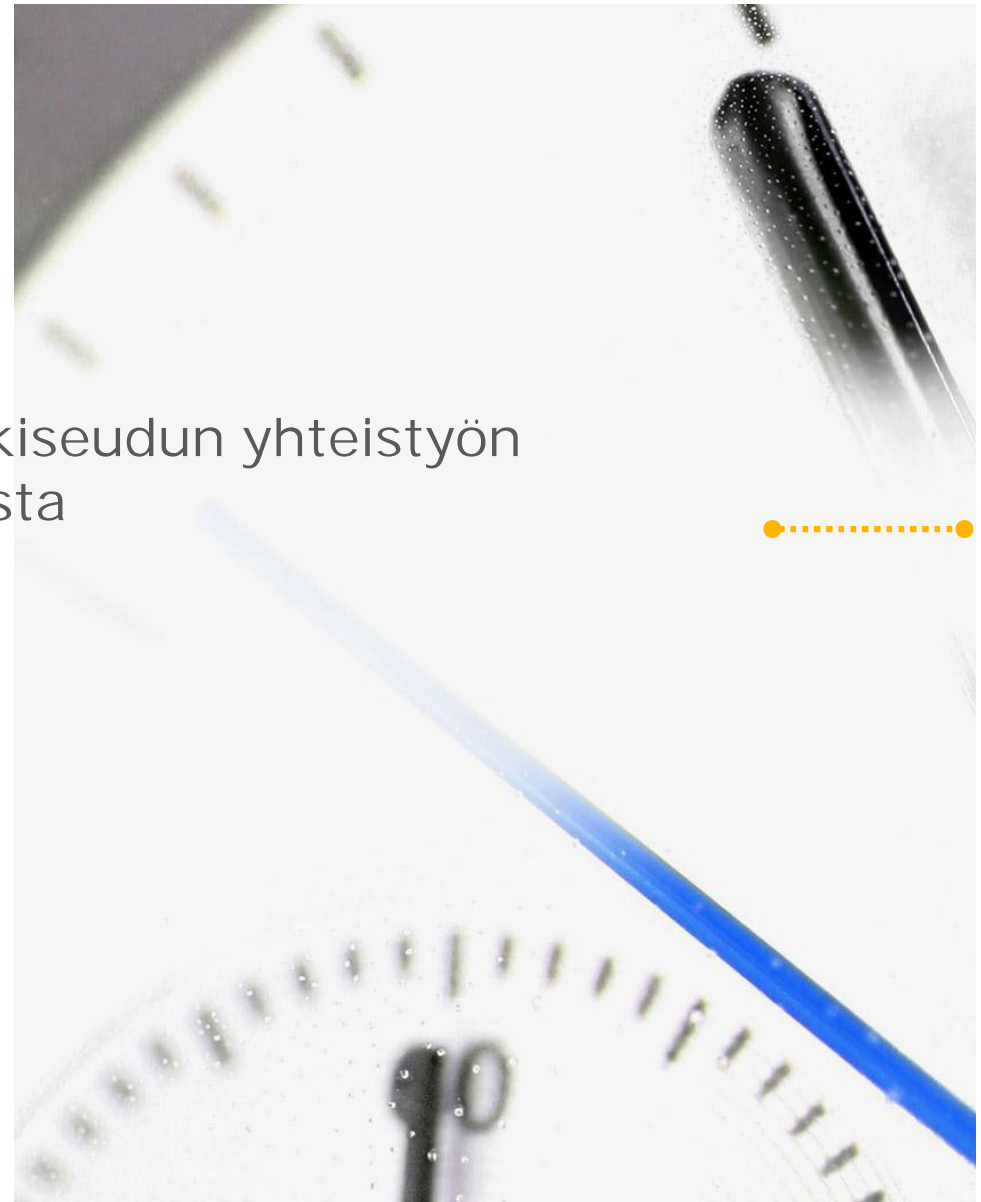
Kysely Tampereen kaupunkiseudun yhteistyön
tulevaisuuden vaihtoehtoista
Kangasala

21.10.2013

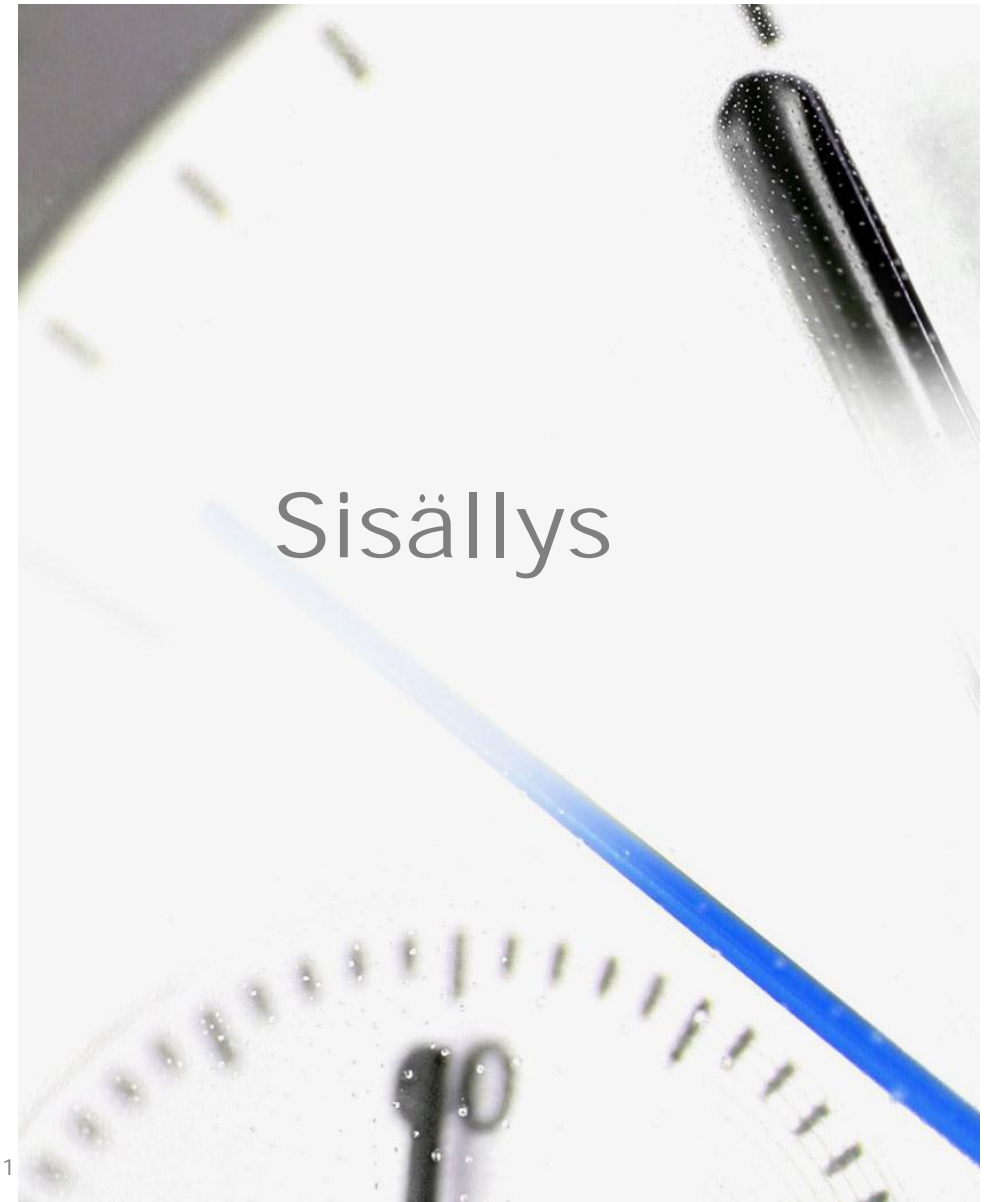
Mikko Kesä
Ari Kurlin

INNOLINK
RESEARCH
TIEDOSTA MENESTYS

1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset

1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset

Yleistä tutkimuksesta

YLEISTÄ TUTKIMUKSESTA

Vuoden 2013 aikana Tampereen kaupunkiseudulla toteutetaan kahdeksan kunnan yhteinen selvitys kaupunkiseudun tulevaisuuden suunnasta ja vaihtoehdoista. Selvitys käynnistyi tammikuussa 2013 ja selvitysmiehenä toimii Rauno Saari. Työn aikana mm. arvioidaan erilaisten organisointivaihtoehtojen (kunnat, kuntien välinen yhteistyö, seutuhallinto ja uusi kunta) vaikutuksia Tampereen kaupunkiseudun hyvinvointiin ja kilpailukykyyn.

Seutuselvityksen osana jokaisessa kunnassa toteutettiin syksyn 2013 aikana keskustelutilaisuuksia sekä poliittisille päättäjille että kuntalaisille. Osana selvitystä haluttiin saada myös kuntalaisia aktivoitua laajalti osallistumaan eri vaihtoehtojen arviointiin. Tavoitteena oli myös kerätä kuntalaisten näkemyksiä myöhemmän päätöksenteon tueksi. Näiltä lähtökohdista toteutettiin syksyllä 2013 Tampereen kaupunkiseudun kuntalaiskysely, jossa selvitettiin kaupunkiseudun asukkaiden suhdetta kuntaan, arjen asiointia sekä näkemyksiä kunnallisten tehtävien järjestämisestä jatkossa.

Kysely toteutettiin syys-lokakuussa 2013. Kyselyn kohderyhmänä olivat Tampereen kaupunkiseudun (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Tampere, Pirkkala, Vesilahti sekä Ylöjärvi) kuntalaiset. Tavoitteena oli kerätä laajamittaisesti näkemyksiä erilaisilta kuntalaisryhmiltä. Riittävän laajuuden saamiseksi otoskooksi päätettiin 2000 vastaajaa. Vastaaajapohja kiintiöitiin väkilukuun nähden mukauttaen.

Kiintiöinti jakautui kunnittain seuraavasti:

- Tampere 900
- Orivesi 100
- Kangasala 200
- Lempäälä 160
- Vesilahti 80
- Pirkkala 160
- Nokia 200
- Ylöjärvi 200

Tiedonkeruu tapahtui ensisijaisesti Internet-pohjaisen vastaajapaneelin kautta. Lisäksi vastausmääriä täydennettiin puhelinhaastatteluilla eri ikäluokista ja kunnista. Kangasalan kohdalla vastauksista 40 % kertyi paneelistä ja 60 % puhelinhaastatteluun.

Tämä raportti kokoaa yhteen tulokset **Kangasalan** osalta. Kokonaistulokset ovat saatavilla pääraportissa.

1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset

Tutkimuksen keskeisiä tuloksia

TUTKIMUKSEN KESKEISIÄ TULOKSIA

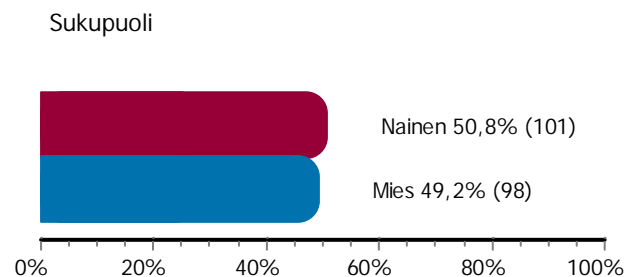
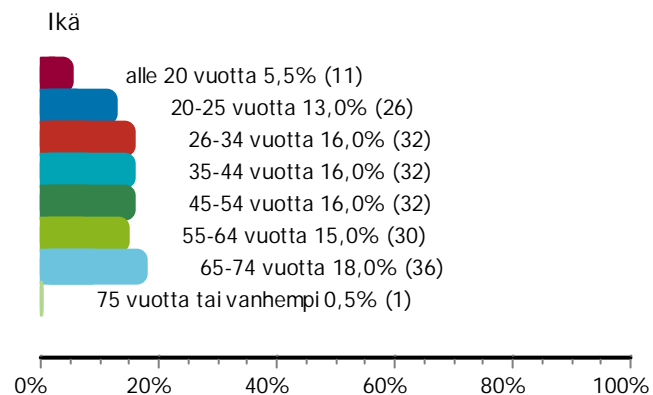
- Kunta koetaan erityisesti merkittäväksi palveluiden järjestäjäksi. Kunnan merkitys palveluiden järjestäjänä korostuu erityisesti lapsiperheillä. Osallistumisen ja vaikuttamisen väylänä kunta on erityisen tärkeä yli 44-vuotiaille. Kangasalan kohdalla korostuu väite asuinalueeni on minulle tärkeämpi kuin kunta (+10 %-yks. keskimääräiseen nähden)
- Työ ja opiskelu tapahtuu useimmin kaupunkiseudun muussa kunnassa ja korostuneesti 26-54-vuotiailla. Harrastukset, arkiostokset ja perusterveydenhuolto hoidetaan pääosin Kangasalla ja erikoisostokset, -sairaanhoito ja viihde ja vapaa-aika yhtäläisesti Kangasalla ja muualla kaupunkiseudulla.
- Vastaajista alle puolet näkee nykytilanteen jatkumisen parhaaksi ratkaisuksi koko kaupunkiseudulla. Nykytilannetta kannattavat useimmin alle 20- ja 35-44-vuotiaat. Kunnan oman roolin vahvistamisen kannalla ovat useimmin 65-74-vuotiaat. Erityisesti eläkeläiset ovat usein kunnan oman roolin vahvistamisen kannalla. Toimihenkilöt kannattavat muita useammin kuntaliitoksia (30 %) ja päätösvallan siirtämistä yhteistyöelimille (22 %).
- Kolmesta kehityssuunnasta kunnallisten tehtävien hoidossa kunnan oman roolin vahvistaminen korostuu erityisesti palveluissa ja kuntataloudessa ja kuntalentiteetin kohdalla. Sen sijaan sitovaa yhteistyötä tehtäisiin erityisesti elinkeinoelämän kehittämisessä ja usein myös liikenteen suunnittelun ja yhteisistä asioista päättämisen kohdalla. Eläkeläiset olisivat useimmin kunnan oman roolin vahvistamisen kannalle, mutta heistäkin enemmistö suosi yhteistyöelimiä elinkeinoelämän tehtävissä. Ammattiryhmistä toimihenkilöt kannattavat useimmin yhteistyöelimiä, varsinkin elinkeinoelämän tehtävissä ja liikenteen suunnittelussa. Toimihenkilöistä useampi kuin joka neljäs näkisi myös kuntaliitokset parhaaksi ratkaisuksi varsinkin elinkeinoelämän tehtävissä.
- Kuntaliitoksia kannattaa 22 prosenttia vastaajista ja niitä vastaan on 40 prosenttia. Liitoksen kannalla ovat vahvimmin 26-34-vuotiaat ja useimmin vastustavat 65-74-vuotiaat. Vastustus on yleisintä haja-asutusalueilla. Jos liitoksia kuitenkin toteutuisi, mieluisimmat liitoskumppanit olisivat Tampere ja Pälkäne.

1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset
5. Johtopäätökset ja suositukset

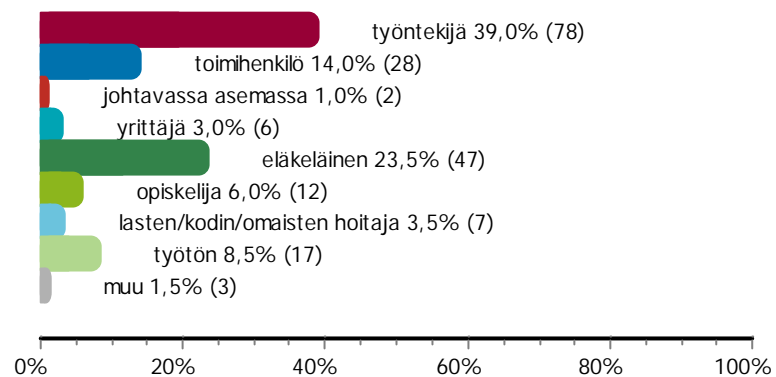
A close-up photograph of a pen nib and a scale, with the text 'Vastaajien taustatiedot' overlaid. The pen nib is black and positioned diagonally in the upper right. The scale is white with black markings and is positioned diagonally in the lower left. The text is centered in the middle of the image.

Vastaajien taustatiedot

VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Ammattiryhmä

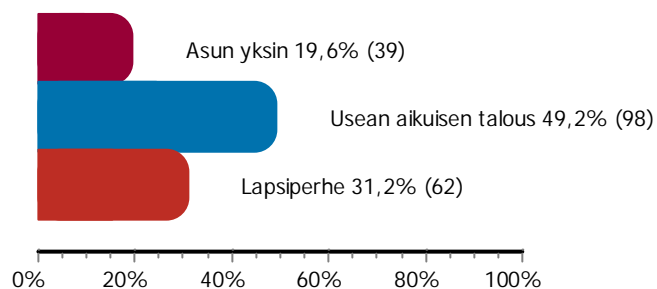

Koko kaupunkiseudun keskimääräiseen nähden Kangasalan kohdalla on enemmän työntekijöitä ja eläkeläisiä ja vähemmän toimihenkilöitä, johtavassa asemassa toimivia ja opiskelijoita.

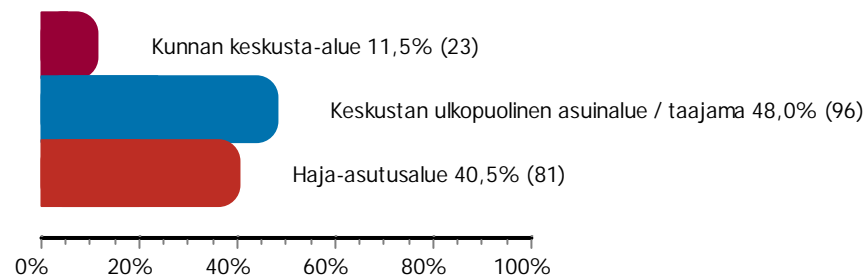

VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Kotitalouden tyyppi

Asuinalue

Pääasiallinen liikkumisväline työssä ja päivittäisessä asioinnissa

Koko kaupunkiseudun keskimääräiseen nähden Kangasalan kohdalla

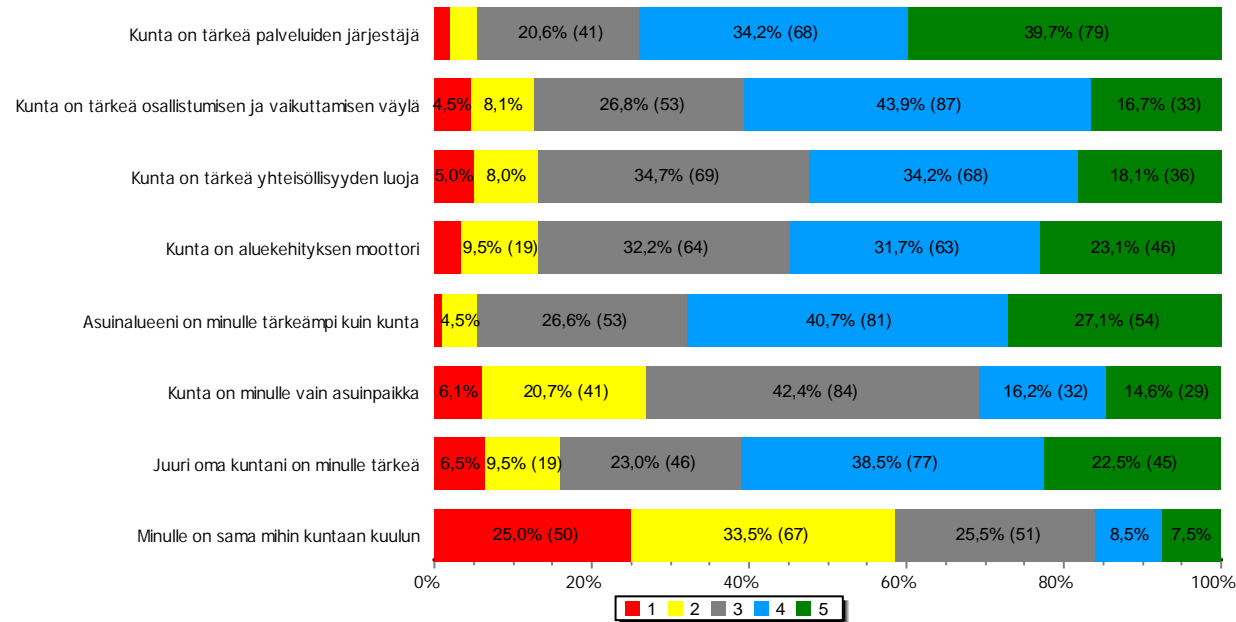
- enemmän lapsiperheitä ja usean aikuisen talouksia.
- selvästi useampi asuu haja-asutusalueilla ja havempi kunnan keskusta-alueella.
- yksityisauton käyttö yleisempää

1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset

KUNTALAISUUDEN MERKITYS

Mitä kuntalaisuus merkitsee Sinulle? Arvioi, missä määrin seuraavat asiat pitävät kohdallasi paikkansa.

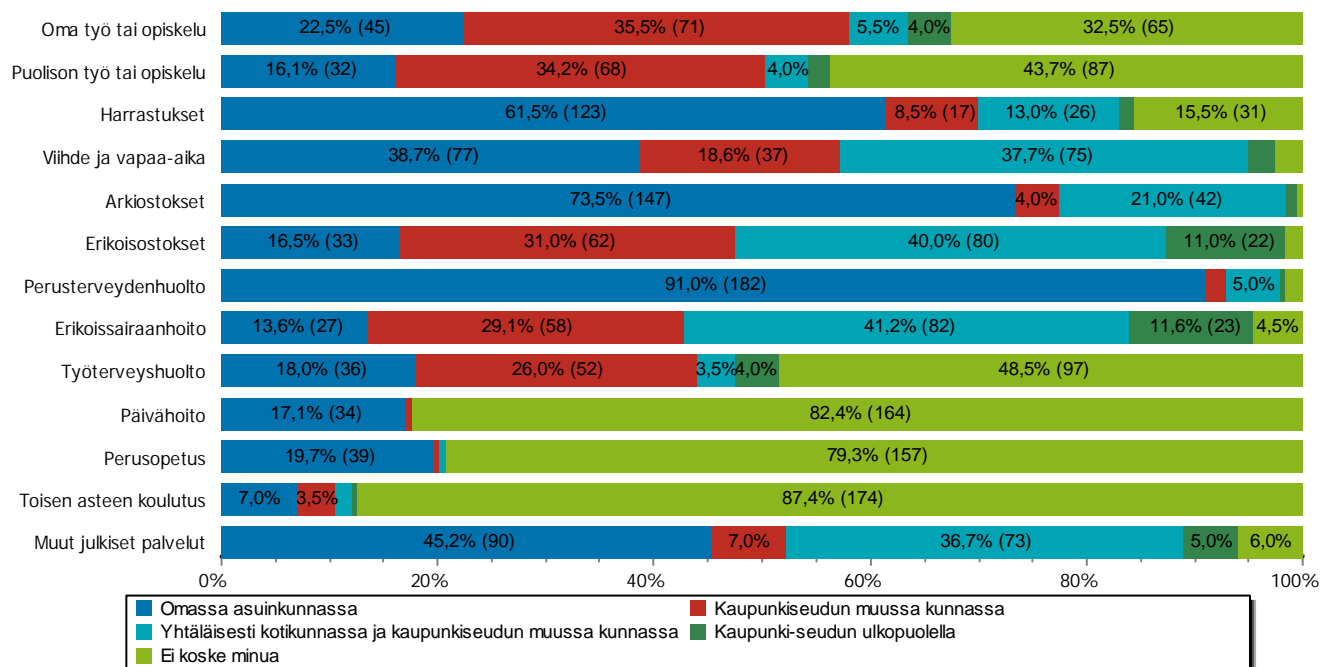
Asteikko:
Pitää paikkansa...
1=ei lainkaan
2=heikosti
3=kohtalaisesti
4=melko hyvin
5 = erittäin hyvin

Kunnan merkitys osallistumisen ja vaikuttamisen väylänä ja juuri oman kunnan tärkeys korostuu 45-vuotialla ja sitä vanhemmilla. Lapsiperheille kunta on muita tärkeämpi palveluiden järjestäjänä. Toimihenkilöt korostavat asuinalueen merkitystä ja eläkeläisille juuri oma kunta on tärkeä muita useammin.

Kangasalan kohdalla korostuu väite asuinalueeni on minulle tärkeämpi kuin kunta (+10 %-yks. kaupunkiseudun keskimääräiseen nähden).

ARJEN ASIOINTI KAUPUNKISEUDULLA

Missä pääosin asioit tai asioitte toimittaessanne seuraavia arkeen liittyviä asioita?

Oma työ tai opiskelu tapahtuu useimmin sekä omalta että puolison osin kaupunkiseudun muussa kunnassa. Tämä korostuu 26-54-vuotiaiden kohdalla.

Harrastukset, arkiostokset ja perusterveydenhuolto hoidetaan pääosin asuinkunnassa ja erikoisostokset, erikoissairaanhoito ja viihde ja vapaa-aika useimmin yhtäläisesti molemmissa.

KUNNALLISTEN TEHTÄVIEN JÄRJESTÄMINEN

Vastaajia pyydettiin arvioimaan kolmea kehityssuuntaa erilaisten kunnallisten tehtävien hoidon kannalta.

Yksinkertaistetut suuntausvaihtoehdot olivat

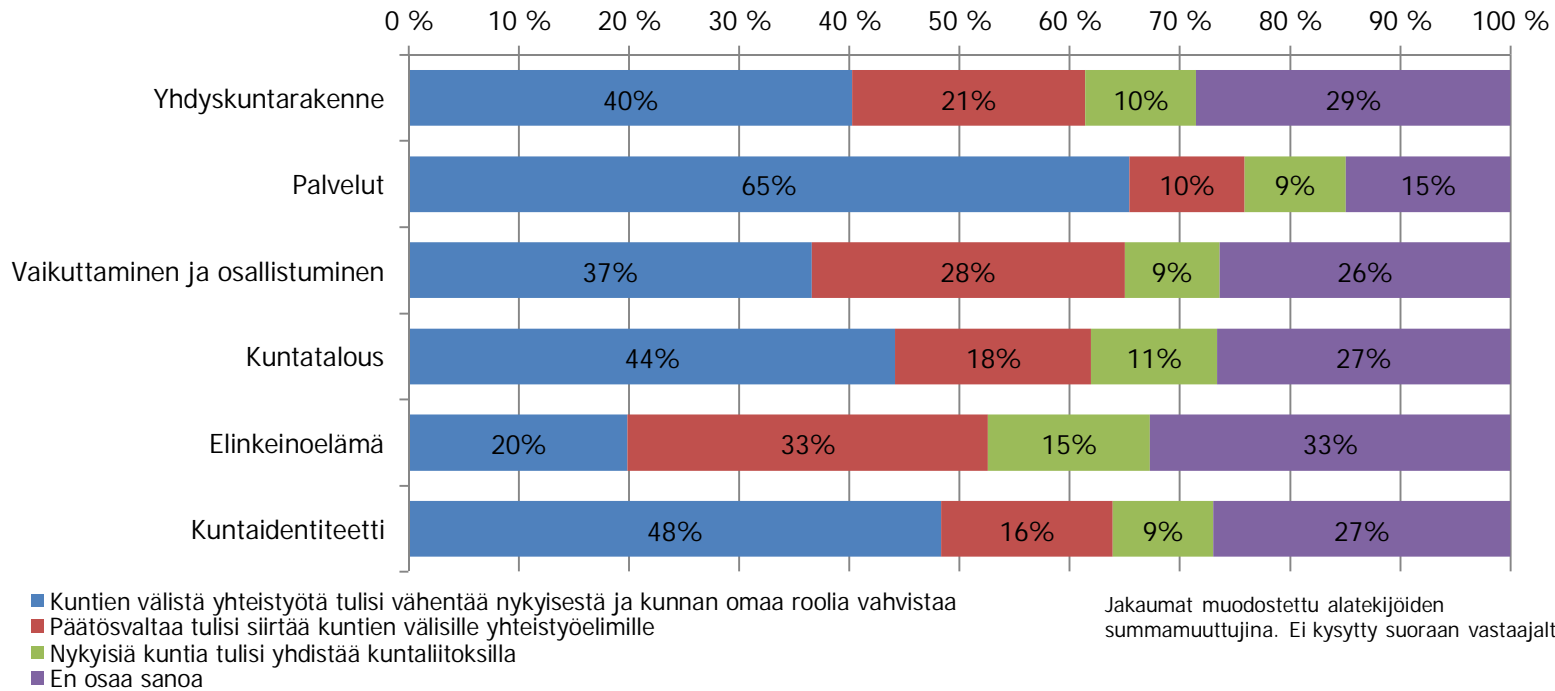
- Kuntien välistä yhteistyötä tulisi vähentää nykyisestä ja kunnan omaa roolia vahvistaa
- Päätösvaltaa tulisi siirtää kuntien välisille yhteistyöelimille
- Nykyisiä kuntia tulisi yhdistää kuntaliitoksilla
- lisäksi mukana oli en osaa sanoa -vaihtoehto.

Tehtävät oli jaettu yhdyskuntarakennetta, palveluita, vaikuttamista ja osallistumista, kuntataloutta, elinkeinoelämää ja kuntaidentiteettiä koskeviin tehtäviin.

Seuraavassa käydään läpi eri tekijät ensin summamuuttujana muodostetuista pääluokista ja sen jälkeen alaluokittain. Vertailu taustamuuttujittain tulee ilmi kunkin kuvion alla sanallisesti.

KUNNALLISTEN TEHTÄVIEN JÄRJESTÄMINEN

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

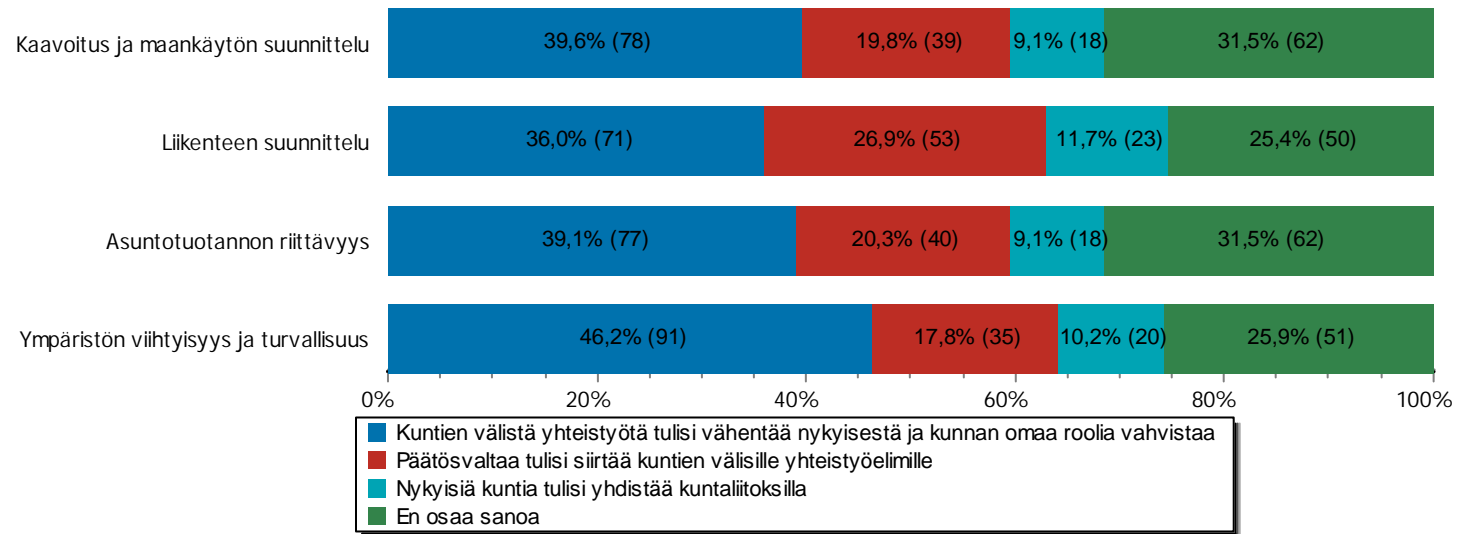
Kunnan oman roolin vahvistamista kannatetaan selvimmin palveluiden kohdalla. Päätösvallan siirtäminen kuntien välisille yhteistyöelimille saa eniten kannatusta elinkeinoelämän kehittämisessä.

Yleisesti ikäluokista 65-74-vuotiaat ovat selkeimmin kunnan oman roolin vahvistamisen kannalla. Elinkeinoelämän kehittämisen kohdalla heistäkin enemmistö kuitenkin suosii yhteistyöelimien käyttöä kunnan oman roolin sijaan. 55-64-vuotiaat puoltaisivat yhteistyöelimä erityisesti liikenteen suunnittelussa, yhteisistä asioista päätettäessä ja elinkeinoelämän kohdalla. Myös kunnan keskusta-alueella asuvat kannattavat yhteistyöelimä liikenteen suunnittelussa.

Toimihenkilö ovat ammattiryhmistä selvästi useimmin yhteistyöelimien kannalla varsinkin elinkeinoelämän kehittämisessä ja liikenteen suunnittelussa. Toimihenkilöistä myös reilu neljännes kannattaisi kuntaliitoksia varsinkin elinkeinoelämän kehittämisen ja tulevaisuuden näkymien suunnittelussa.

YHDYSKUNTARAKENNE

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

Kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun kohdalla 55-64-vuotiaat jakautuvat kunnan oman roolin vahvistamisen ja kuntien välisten yhteistyöelinten välille. Erityisesti 65-74-vuotiaat ovat kunnan oman toiminnan vahvistamisen kannalla (59 %)

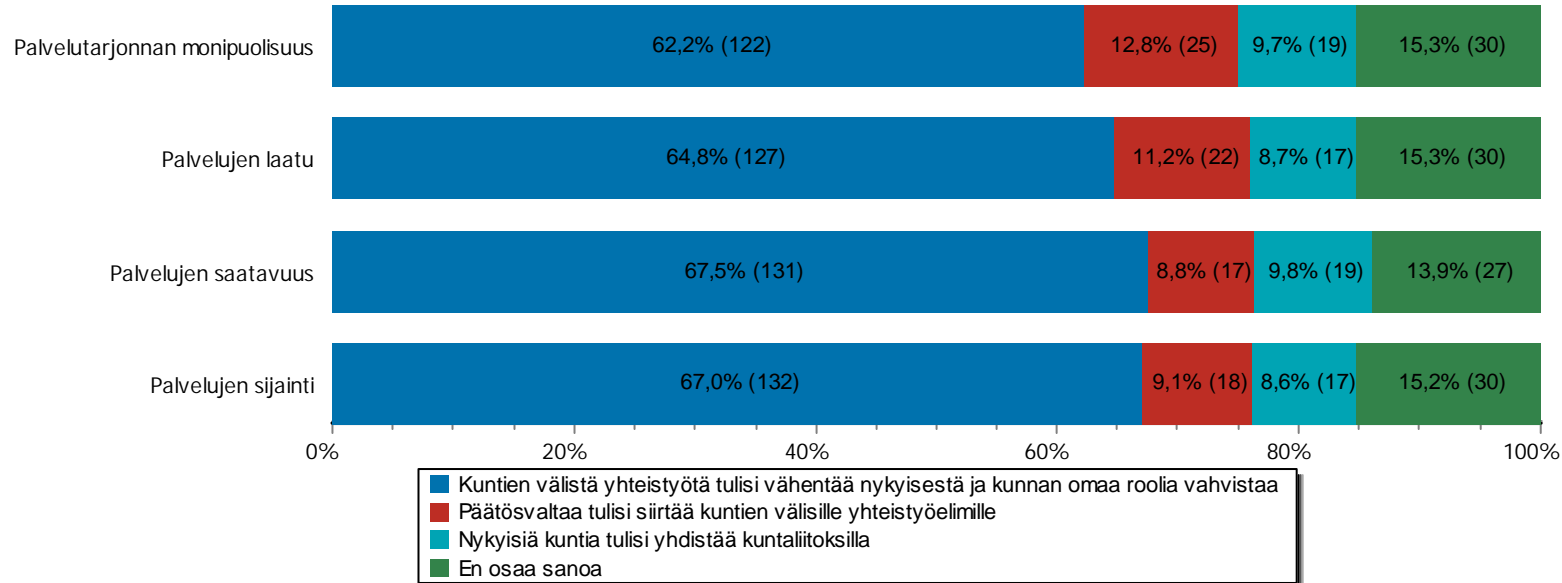
Liikenteen suunnittelu kohdalla 35-44- ja 55-64-vuotiaat kannattavat useimmin yhteistyöelinten käyttöä ja erityisesti vanhimmat ikäluokat kunnan oman roolin vahvistamista. Ammattiryhmistä toimihenkilöt siirtäisivät päätösvaltaa useimmin yhteistyöelimille liikenteen suunnitteluun liittyvissä tehtävissä (52 %) ja kaavoituksen ja maankäytön kysymyksissä (44 %)

Myös asuntotuotannon riittävydessä vanhimmat 65-74-vuotiaat turvaisivat kunnan vahvaan omaan rooliin (58 %). Nuoremmassa ikäryhmässä myös yhteistyöelinten käyttö saa enemmän kannatusta (noin joka neljäs 20-64-vuotiaista).

Kunnan keskusta-alueella asuvat kannattavat liikenteen suunnittelun kohdalla useimmin päätösvaltaa siirtämistä yhteistyöelimille (46 %) ja haja-asutusalueilla asuvat puolestaan kunnan oman roolin vahvistamista (44 %). Haja-asutusalueilla asuvat kannattavat myös asuntotuotannon riittävyden ja ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden kohdalla muita selkeämmin kunnan vahvaa omaa roolia.

PALVELUT

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

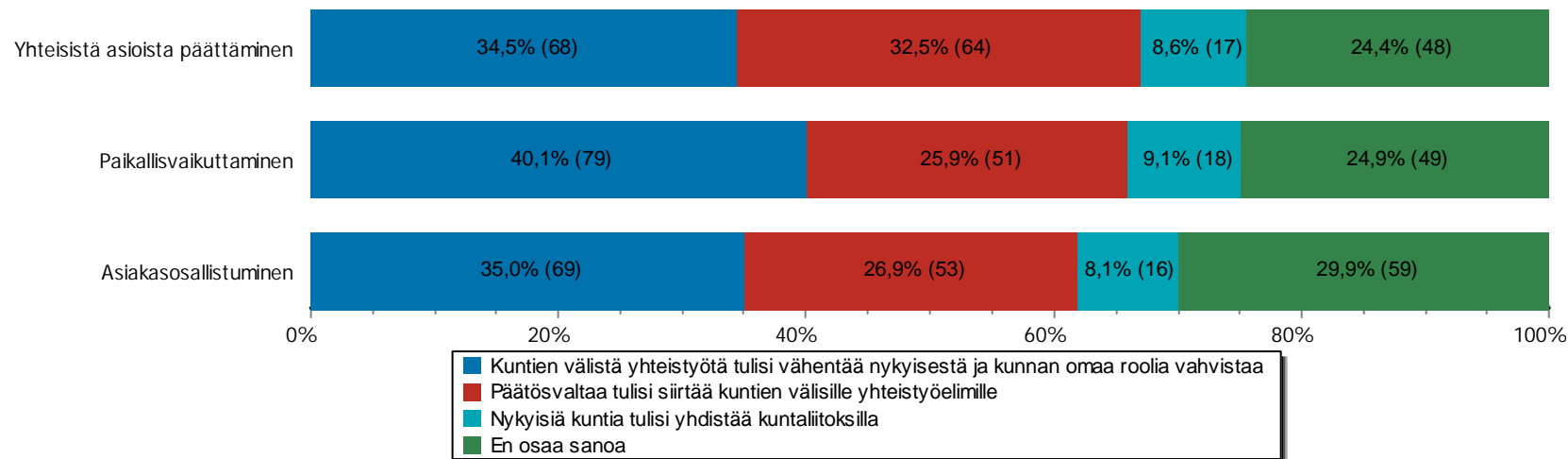
Palveluiden kannalta kunnan oman roolin vahvistaminen on selvä suosikki kaikissa ikäluokissa. Myös kotitalouden tyypin, asuinalueen tai pääasiallisen liikennevälineen välillä ei muodostu merkittäviä eroja mielipiteissä.

Myös eri ammattiryhmät kannattavat selkeästi useimmin kuntien välisen yhteistyön vähentämistä ja kunnan oman roolin vahvistamista. Toimihenkilöt kannattaisivat useimmin päätösvalan siirtämistä kuntien välisille yhteistyöelimille (noin joka neljäs toimihenkilö).

VAIKUTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, mikä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

Yhteisistä asioista päättämisessä ikäluokat 44-vuoteen asti jakautuvat melko tasaisesti kunnan oman roolin vahvistamisen ja kuntien välisten yhteistyöelimien välille. 55-64-vuotiaat kannattavat selvästi useammin yhteistyöelimien päätösvaltaa ja 65-74-vuotiaat puolestaan kunnan oman roolin vahvistamista.

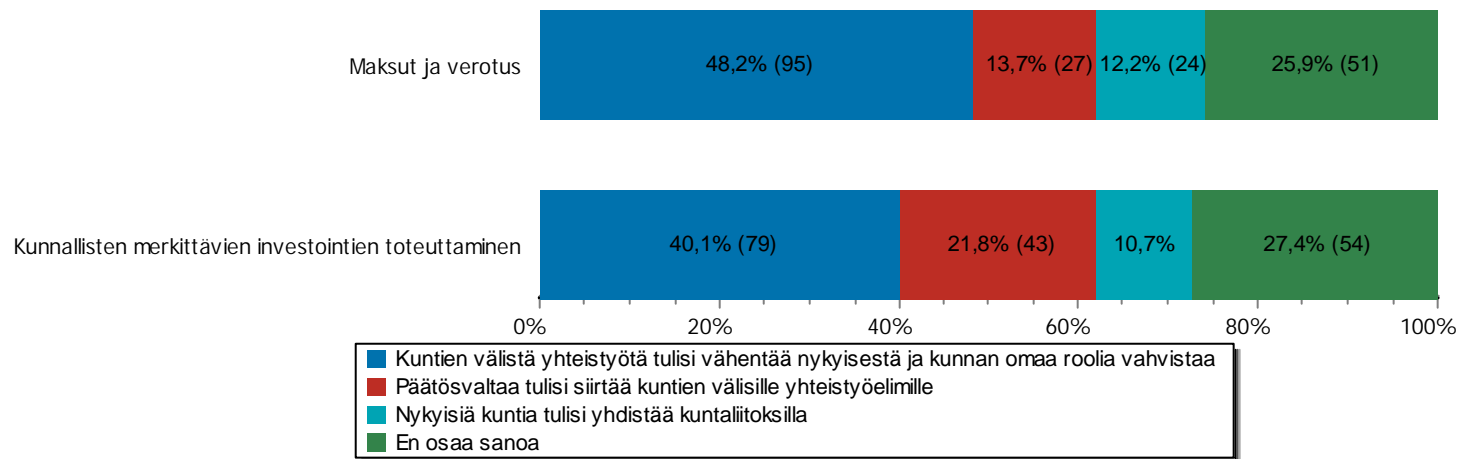
Paikallisvaikuttamisessa kuntien väliset yhteistyöelimet saavat tekijöistä korkeimman kannatuksen 26-34- (31 %) ja 45-54-vuotialta. 65-74-vuotiaat kannattavat useimmin kunnan oman roolin vahvistamista (56 %).

Asiakasosallistumisessa 26-34-, 45-54- ja 55-64-vuotiaat jakautuvat kunnan oman vahvan roolin ja yhteistyöelimien välille. 20-25-, 35-44- ja 65-74-vuotiaat kannattava selkeimmin kunnan oman roolin vahvistamista (reilut 40 %).

Kaikissa tekijöissä taajamissa asuvat kannattavat hivenen verran useimmin yhteistyöelimien vahvistamista ja kunnan keskustassa ja haja-asutusalueilla asuvat puolestaan selvästi kunnan oman roolin vahvistamista.

KUNTATALOUS

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

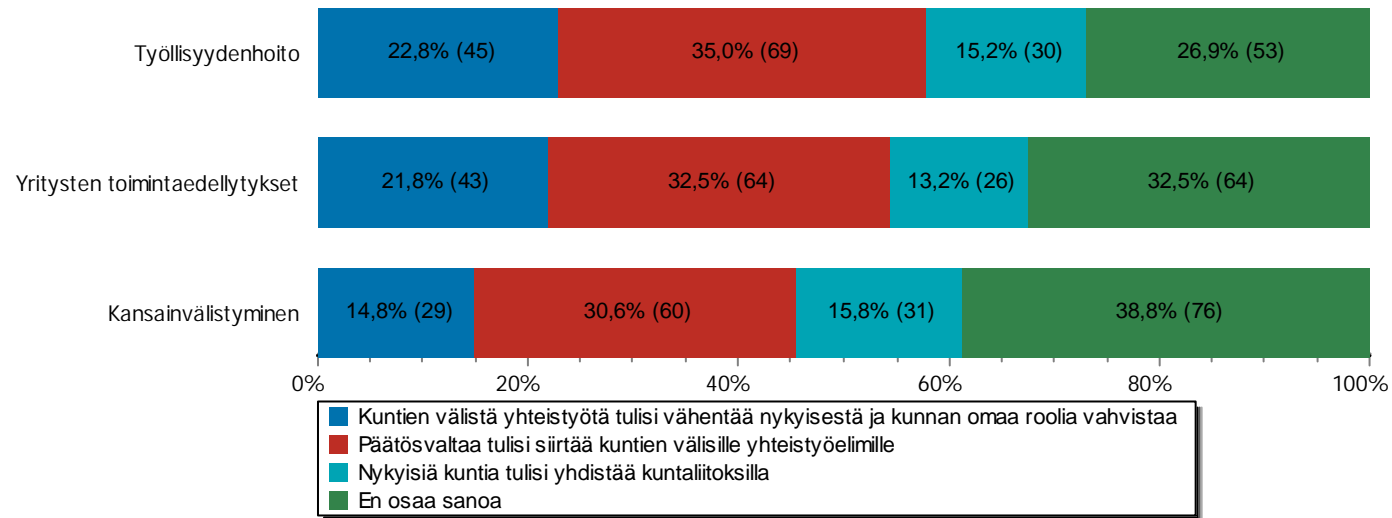
Maksujen ja verotuksen puolesta kaikki ikäryhmät kannattavat vaihtoehdoista useimmin kunnan oman roolin vahvistamista. Suurimman kannatuksen päätösvaltan siirtäminen yhteistyöelimille saa 26-34-vuotiaiden keskuudessa (22 %) ja kuntaliitokset 35-44-vuotiaalla (23 %).

Kunnallisten merkittävien investointien toteuttamisessa ikäluokat luottaisivat useimmin kunnan oman roolin vahvistamiseen. 35-44-vuotiaat näkisivät muista poiketen useimmin parhaaksi vaihtoehdoksi yhteistyöelimien vahvistamisen (36 %). 65-75-vuotiaat kannattavat selvästi kunnan omaa roolia (61 %).

Yrittäjän toimivista vastaajista 83 % (5/6) kannattaa maksujen ja verotuksen kohdalla kunnan oman roolin vahvistamista. Toimihenkilöiden kohdalla yhteistyöelimet saavat suurimman kannatuksen investointien kohdalla (37 %). He näkevät myös kuntaliitoksen muita useammin parhaana ratkaisuna sekä maksuissa ja verotuksessa että investointien toteutuksen kohdalla (30 %).

ELINKEINOELÄMÄ

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, mikä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

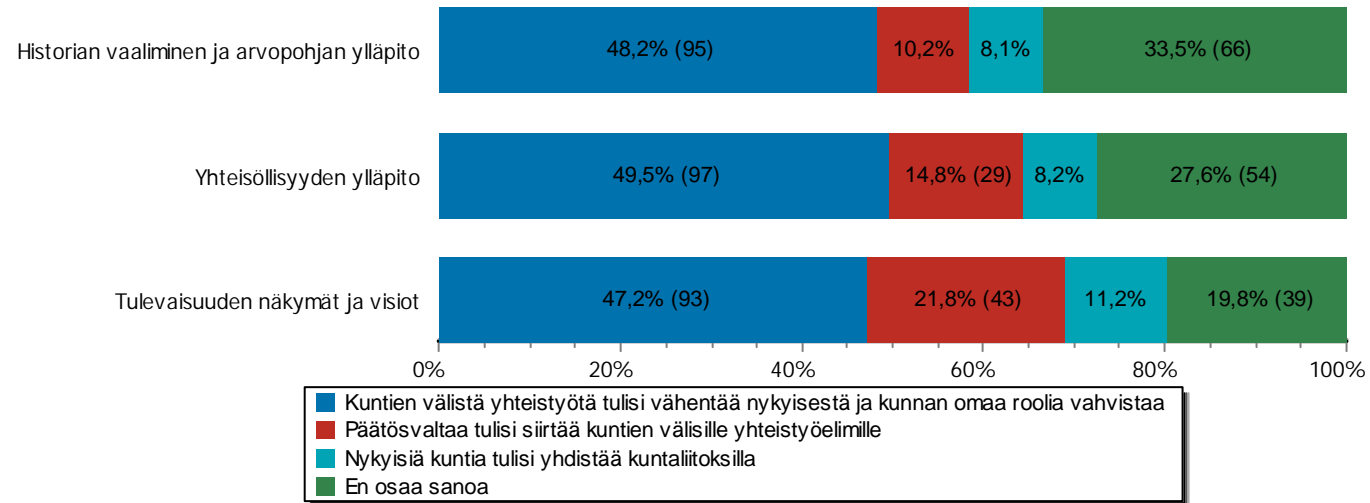
Työllisyshoidossa ja yritysten toimintaedellytysten kohdalla yhteistyöelimä kannattavat erityisesti 20-25- ja 55-64-vuotiaat (lähes puolet molemmista).

Ammattiryhmistä yrittäjät (83 %, 5/6) kannattavat vahvimmin kunnan oman roolin vahvistamista sekä työllisyshoidon että yritysten toimintaedellytysten kohdalla. Työntekijät ja toimihenkilöt puolestaan kannattavat samoissa tekijöissä selvästi vahvimmin päätösvalan siirtämistä yhteistyöelimille.

Kansainvälistymisen ja työllisyshoidon kohdalla lähes kolmannes toimihenkilöistä kannattaa myös kuntaliitosta.

KUNTAIDENTITEETTI

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

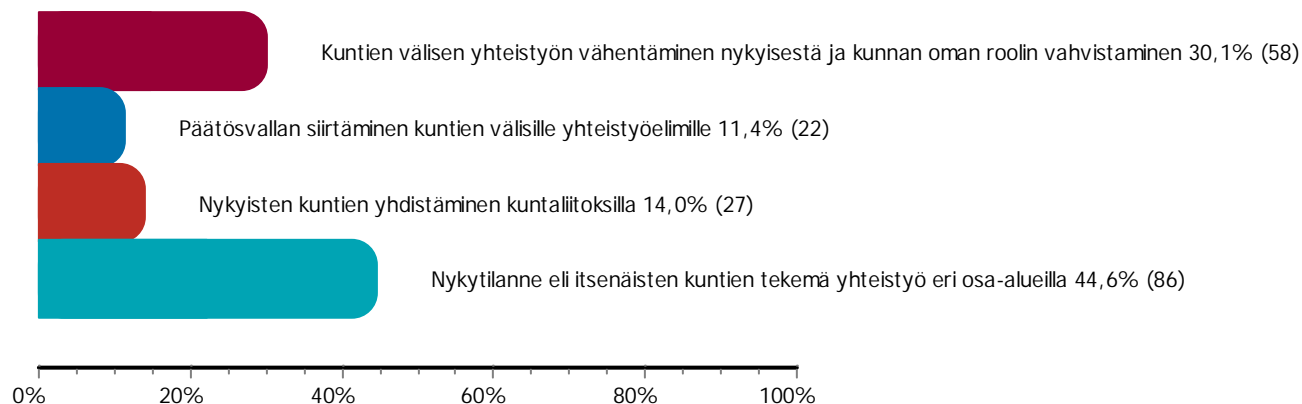
Historian vaalimisen ja arvopohjan ylläpidon kohdalla eri ikäluokat kannattavat yhtäläisesti parhaimpana oman kunnan roolin vahvistamista.

Yhteisöllisyyden ylläpidon kohdalla 26-34- ja 35-44-vuotiaat kannattavat jonkin verran useammin myös päätösvalan siirtoa yhteistyöelimille (noin joka viides).

Tulevaisuuden näkymien ja visioiden kohdalla kunnan oman roolin vahvistaminen on yleisin näkemys kaikissa ikäluokissa. Suurimman kannatuksen yhteistyöelimien käyttö saa ikäluokissa 35-44-, 45-54- ja 55-65-vuotiaat (ensimmäisessä joka neljäs ja kahdessa muussa lähes kolmannes). Erityisesti toimihenkilöt kannattavat tulevaisuuden näkymien ja visioiden määrittelyssä yhteistyöelimä (37 %) sekä kuntaliitosta (30 %).

PARAS KOKONAISRATKAISU KAUPUNKISEUDULLE

Ajatellen kokonaisuutta, minkä seuraavista ratkaisuista koet parhaaksi koko kaupunkiseudun eli 8 kunnan (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Tampere, Pirkkala, Vesilahti, Ylöjärvi) alueen kehittämisessä?

Hieman alle puolet näkee nykytilanteen parhaana vaihtoehtona myös jatkossa, ja yli joka toinen haluaisi tilanteeseen muutosta. Nykytilannetta kannattavat useimmin alle 20-vuotiaat (73 %) ja 35-44-vuotiaat (61 %). Kuntien välisen yhteistyön vähentämisen ja kunnan oman roolin vahvistamisen kannalla ovat useimmin 65-74-vuotiaat (58 %).

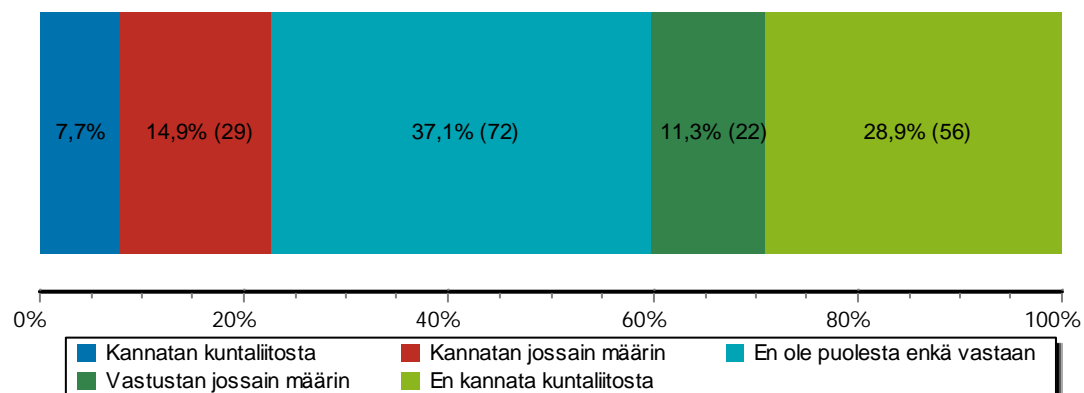
Kunnan keskusta-alueella asuvat kannattavat useimmin kunnan oman roolin vahvistamista (48 %). Keskustan ulkopuolisilla asuinalueilla ja taajamissa asuvat puolestaan nykytilannetta (57 %).

Yhden hengen taloudet kannattavat useimmin kunnan oman roolin vahvistamista (42 %), usean aikuisen taloudet ja lapsiperheet puolestaan nykytilannetta (45 % ja 49 %).

Ammattiryhmistä yrittäjät (67 %, 4/6) ja eläkeläiset (53 %) ovat useimmin kunnan oman roolin vahvistamisen kannalla. Toimihenkilöt kannattavat muita useammin kuntaliitoksia (30 %) ja päätösvallan siirtämistä kuntien välisille yhteistyöelimille (22 %).

SUHTAUTUMINEN KUNTALIITOKSEEN

Kuinka suhtaudut kuntaliitokseen oman kuntasi kohdalla?

Kuntaliitoksen puolesta vähintään jossain määrin on 22 prosenttia. Reilu kolmannes ei ole puolesta tai vastaan ja 40 prosenttia vastustaa vähintäänkin jossain määrin.

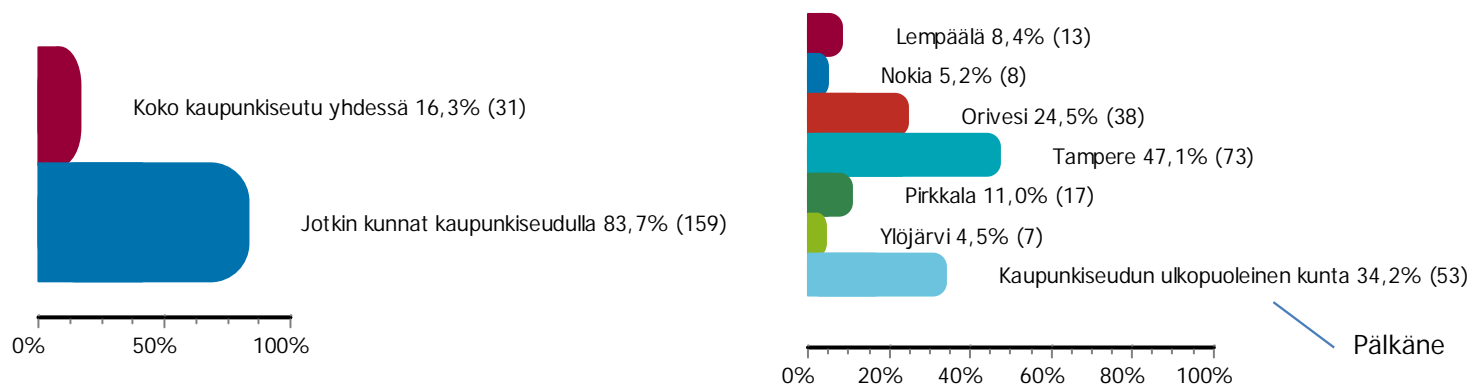
Kuntaliitoksen kannalla ovat vahvimmin 26-34-vuotiaat (38 %). Eniten liitoksia vastustavat 65-74-vuotiaat (58 %).

Taajamissa tai keskustan ulkopuolisilla asuinalueilla asuvat eivät ole useimmin puolesta eivätkä vastaan (42 %). Sen sijaan haja-asutusalueilla asuvat vastustavat liitoksia useimmin (46 %).

Ammattiryhmistä toimihenkilöt kannattavat liitoksia useimmin (44 %). Yrittäjät (67 %, 4/6) ja eläkeläiset (53 %) ovat puolestaan useimmin liitoksia vastaan.

PARHAAT LIITOSKUMPPANIT

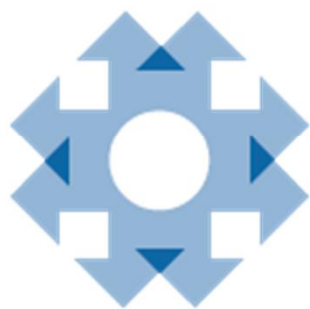
Jos kuntaliitoksia toteutuisi, mitkä olisivat mielestäsi oman kuntasi parhaat liitoskumppanit kaupunkiseudulla?

Jos kuntaliitoksia toteutuisi, vastaajat näkisivät parhaiksi liitoskumppaneiksi Tampereen sekä Pälkäneen.

Tampere on erityisesti alle 20-vuotiaiden (82 %) ja 65-74-vuotiaiden (50 %) suosikki. 26-34-vuotiaiden osalta suosituimmaksi nousee Orivesi (46 %).

Taajamissa asuvat suosivat Orivettä kumppaniksi muita useammin (30 %), pääasiallisesti joukkoliikennettä käyttävät puolestaan Tamperetta (57 %)

INNOLINK

RESEARCH

TIEDOSTA MENESTYS

